

## СОЦИОЛОГИЈА ЗАШТИТЕ НА РАДУ - Спецификација предмета

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                 |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------|
| Студијски програм: Инжењерство заштите на раду                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |           |
| Назив предмета: Социологија заштите на раду                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                 |           |
| Наставник/наставници: Весна Д. Милтојевић, Ивана Љ. Илић-Крстић                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                 |           |
| Статус предмета: Изборни                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Шифра предмета: | 19.MZNR12 |
| Број ЕСПБ: 5                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                 |           |
| Услов: -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                 |           |
| <b>Циљ предмета</b><br>Упознавање студената са посредним и непосредним узроцима нарушавања интегритета човека у радној средини, посебно са факторима социјалне радне средине и социјалне средине ван рада који не/доприносе безбедном раду. Упознавање студената са методологијом социолошких истраживања узрока и последица нарушавања интегритета човека у радној средини.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                 |           |
| <b>Исход предмета</b><br>Оспособљеност студената и стицање вештина за: <ul style="list-style-type: none"><li>• уважавање социјалних факторе при програмирању мера безбедности и здравља на раду јер тиме доприносе хуманизацији рада и остваривању безбедних услова рада,</li><li>• поштовање етичког кодекса инжењера и професионално обављање инжењерских задатака,</li><li>• емпиријско истраживање узрока нарушавања физичког, психичког и моралног интегритета човека у радној средини,</li><li>• суочавање са техничком, социјалном и еколошком средином у којој делују, и за коју су одговорни,</li><li>• учествовање у изради акта о процени ризика и стратешких докумената.</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |           |
| <b>Садржај предмета</b><br><b>Теоријска настава</b><br><b>Предмет и метод Социологије заштите на раду:</b> Повреде на раду и професионалне болести као предмет проучавања друштвених наука. Предмет социологије заштите на раду и њен однос према сродним наукама. Елементи научног метода и задаци методологије. Метод социологије заштите на раду. Фазе у научном истраживању предмета Социологије заштите на раду (предмет истраживања и постављање хипотеза. Методе прикупљања података: Посматрање, испитивање, анализа садржаја, упоређивање. Сређивање и обрада података и научно објашњење и закључивање). <b>Социолошко проучавање рада:</b> Појам рада, појам и елементи радне средине, врсте радних средина. Човек и његова радна активност, животна и радна средина, утицај елемената радне средине и процеса рада на човека. <b>Теорије о узроцима повреда на раду и професионалних болести:</b> Теорија о сталној склоности појединаца ка несрећама на раду, Хенрикова теорија, Хепбурнова теорија, Теорија о несрећама на раду као епидемиолошкој појави, Бихејвиористичка теорија, Теорија о несрећама на раду као последице абнормалне размене енергије. <b>Узроци и облици нарушавања интегритета човека у радној средини:</b> Појам човековог физичког, психичког и моралног интегритета. узроци и облици нарушавања интегритета човека у радној средини. Појам и узроци повреда на раду и професионалних болести. Узроци и облици нарушавања интегритета човека и остваривање безбедних услова рада у индустријској радној средини. Узроци и облици нарушавања интегритета човека и остваривање безбедних услова рада у пољопривредној радној средини. Узроци и облици нарушавања интегритета човека и остваривање безбедних услова рада у радној средини друштвених делатности. <b>Живот изван рада и безбедан рад:</b> начин живота, место и услови становања, породични односи и буџет ванрадног времена и безбедност на раду. <b>Радни морал и однос према раду:</b> мотивација за рад, особине личности, друштвено-економски односи и мотивација за рад и безбедне услове рада. <b>Друштво и безбедни услови рада:</b> Чиниоци који одређују однос друштва према остваривању безбедних услова рада. Остваривање безбедних услова рада код нас. Хуманизација рада и остваривање безбедних услова рада. Технологија као детерминанта рада и безбедних услова рада. <b>Савремени свет и безбедни услови рада:</b> Глобални проблеми савременог света и остваривање безбедних услова рада. Земље у транзицији и безбедни услови рада. <b>Професионална етика инжењера:</b> Етика инжењера и етички кодекс инжењера и техничара Србије. Етика инжењера и очување психофизичког интегритета запослених.<br><b>Практична настава</b><br>Аудиторне вежбе: дискусије о променама у сфери рада и радној средини узроковане техничко-технолошким напретком и о значају поштовања принципа инжењерске етике. дискусије о социјалним факторима ван радне средине и њиховом значају за безбедност на раду. упознавање студената са инструментима истраживања, њиховом конструкцијом и применом, практично прикупљање података, сређивање и обрада у SPSS програму, писање извештаја и приказ кроз индивидуалне и групне презентације. одбрана семинарских радова. |                 |           |
| <b>Литература</b><br>[1.] Болчић Силвано (2003). <i>Свет рада у трансформацији</i> . Београд: Плато                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |           |

- [2.] Марковић Ж. Данило (2001). *Социологија безбедног рада*. Ниш: Просвета
- [3.] Свенсен Лаш (2012). *Филозофија рада*. Београд: Геополитика
- [4.] Ђорђевић Драгољуб, Ђуровић Богдан (Прир.). (2011). *Професионална етика инжењера*. Ниш: Универзитет у Нишу, Машински факултет
- [5.] Volti Rudi (2011). *An Introduction to the Sociology of Work and Occupations*. London: SAGE Publications

**Број часова активне наставе (недељно)**

|           |   |                 |   |                      |   |     |   |               |   |
|-----------|---|-----------------|---|----------------------|---|-----|---|---------------|---|
| Предавања | 2 | Аудиторне вежбе | 2 | Други облици наставе | - | СИР | - | Остали часови | - |
|-----------|---|-----------------|---|----------------------|---|-----|---|---------------|---|

**Методе извођења наставе**

Предавања, аудиторне вежбе, презентације, дискусија, семинарски радови, консултације, индивидуални и групни рад

**Оцена знања (максималан број поена 100)**

| Предиспитне обавезе        | Поена | Испит                               | Поена |
|----------------------------|-------|-------------------------------------|-------|
| активност у току предавања | 5     | усмени испит (теоријски део испита) | 40    |
| активност у току вежби     | 5     |                                     |       |
| колоквијум 1               | 15    |                                     |       |
| колоквијум 2               | 15    |                                     |       |
| семинарски рад             | 20    |                                     |       |